

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

(Om forhøjelse af ydelser, ændring af tilskudsregler m. v.)

Fremsat den 7. december 1966 af *arbejdsministeren*.

§ 1.

I lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 238 af 27. juni 1962, som ændret ved lov nr. 362 af 28. november 1962 og lov nr. 414 af 18. december 1963, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 3, 2. punktum, ændres „§ 15, stk. 9 a-c),“ til „§ 12, stk. 10-12,“.

2. § 11, stk. 1, sidste punktum, affattes således:

„Når et medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse ved at indtræde i flere arbejdsløshedskasser (hjælpekasser eller andre foreninger) sikrer sig en daglig pengehjælp, der udgør mere end $\frac{4}{5}$ af hans hidtidige arbejdsfortjeneste pr. dag, nedsættes dagpengene fra den anerkendte arbejdsløshedskasse så meget, at den samlede pengehjælp ikke overstiger nævnte grænse.“

3. §§ 12-15 affattes således:

„§ 12. Understøttelse i tilfælde af arbejdsløshed ydes af kassen som dagpenge. Herudover yder kassen rejsehjælp, tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse og flyttehjælp.

Stk. 2. Dagpenge udbetales for indtil 6 dage ugentlig. Restancer til kassen kan modregnes i dagpengene efter regler, der fastsættes i vedtægten.

Stk. 3. Dagpengenes størrelse fastsættes af kassen for tiden 1. april—31. marts.

Arbejdsmin. 4. kt. j. nr. 15-1-25.

Beløbet skal være ens for alle medlemmer. Omfatter kassen flere faggrupper, kan der dog fastsættes et beløb for hver faggruppe. Beløbene skal kunne deles med 50 øre.

Stk. 4. Dagpengene kan ikke fastsættes lavere end 15 kr. og ikke højere end 50 kr. Såfremt den af Danmarks Statistik offentliggjorte gennemsnitlige timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) i april kvartal for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet stiger eller falder 1 pct. i forhold til den tilsvarende timefortjeneste i april kvartal 1965, forhøjes eller nedsættes dagpengenes maksimumsbeløb fra den følgende 1. april med 1 pct. For hver yderligere stigning eller fald i timefortjenesten med 2 pct. i forhold til april kvartal 1965 forhøjes eller nedsættes maksimumsbeløbet, ligeledes pr. 1. april, med yderligere 2 pct. af det oprindelige beløb.

Stk. 5. Dagpenge kan til det enkelte medlem højst udbetales med et beløb, der udgør $\frac{4}{5}$ af medlemmets hidtidige arbejdsfortjeneste pr. dag. Dagpengebeløbet afrundes til det nærmeste beløb, der kan deles med 50 øre.

Stk. 6. Arbejdsdirektøren træffer bestemmelse om fremgangsmåden ved beregning af den i stk. 5 nævnte arbejdsfortjeneste.

Stk. 7. Har en kasse fastsat dagpengene mere end 10 pct. under maksimumsbeløbet, uden at dette er begrundet i lønniveauet inden for kassens område eller inden for de faggrupper, der hører under dette område,

kan en vedtagelse om at forhøje dagpengene først få virkning fra en 1. april, der ligger mindst 1 år efter, at kassen skriftlig har underrettet arbejdsdirektøren om vedtagelsen. I dette år beregnes medlemsbidraget efter det forhøjede dagpengebeløb.

Stk. 8. Dagpenge, som, uden at dette er begrundet i lønniveauet inden for kassens område eller de under dette hørende faggrupper, af kassen er fastsat lavere end maksimumsbeløbet og tillige lavere end fastsat i internationale konventioner, tiltrådt af Danmark, kan arbejdsdirektøren fordrer forhøjet.

Stk. 9. Har en kasse fastsat dagpenge af forskellig størrelse for de faggrupper, der hører under kassens område, udbetales dagpengene til et medlem, der har skiftet arbejde fra én faggruppe til en anden, først efter den nye sats, når arbejdet i den nye faggruppe har været uafbrudt i over 5 uger. Derimod ændres medlemsbidraget straks ved overgangen til den nye faggruppe.

Stk. 10. Rejsehjælp ydes til medlemmer, der enten er arbejdsløse eller efter de for arbejdsløsheds-kassen foreliggende oplysninger må vente at miste deres hidtidige beskæftigelse i den nærmeste fremtid, og som dokumenterer at skulle rejse fra det sted, hvor de er eller bliver arbejdsløse, for at overtage arbejde andetsteds. Rejsehjælp ydes som dagpenge for det antal dage, rejsen varer, dog højst for 3 dage, samt som en godtgørelse svarende til udgiften ved befordring med offentligt befordringsmiddel. Rejsehjælp i form af dagpenge, dog højst for 6 dage og højst 2 gange i et regnskabsår, ydes endvidere til medlemmer, der er arbejdsløse, og som ønsker at rejse for at søge arbejde. Rejsehjælp på grundlag af foranstående bestemmelser til sådanne af 1. punktum omfattede medlemmer, som rejser til udlandet for at overtage arbejde, kan kun ydes efter regler, der fastsættes af arbejdsdirektøren efter forhandling med arbejdsnævnet.

Stk. 11. Tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse ydes til medlemmer, der er forsørgere, og som i en situation som den i stk. 10, 1. punktum, omhandlede overtager arbejde i en sådan afstand fra hjemstedet, at de er henvist til at tage ophold uden for dette, medens familien forbliver boende på hjemstedet. Tilskudet ydes med 10 kr. pr. dag.

Beløbet reguleres efter reglerne i stk. 4. Tilskudet, der udbetales ugevis bagud for hver af ugens 7 dage, kan ikke ydes for kortere tid end en uge og kun med arbejdsdirektørens samtykke for længere tid end 6 måneder. Ved arbejdets ophør inden tilskudets bortfald ydes der hjælp til hjemrejsen efter reglerne i stk. 10, 2. punktum.

Stk. 12. Flyttehjælp ydes til medlemmer, der er forsørgere — eller har 15 års medlemstid og derover — og som i en situation som den i stk. 11, 1. punktum, omhandlede på tilflytningsstedet har opnået arbejde af mere end midlertidig karakter. Flyttehjælp ydes som godtgørelse af dokumenterede udgifter ved transport af bohøve samt som en godtgørelse, der svarer til udgiften ved familiemedlemmers befordring med offentligt befordringsmiddel.

Stk. 13. Afgørelser, der træffes af arbejdsdirektøren i henhold til stk. 5-6 og 10-12, kan indankes for arbejdsnævnet efter reglerne i § 34, stk. 3, jfr. § 35, stk. 5.

§ 13. Medlemsbidraget for nydende medlemmer udgør følgende beløb pr. år: Hvis kassen for vedkommende år har fastsat dagpengene til 15 kr., betales 28 kr. Udgør dagpengene

over 15 kr., men højst 20 kr., betales 36 kr.,

— 20 - — — 25 - — 45 -

— 25 - — — 30 - — 54 -

— 30 - — — 35 - — 63 -

— 35 - — — 40 - — 72 -

— 40 - — — 45 - — 81 -

Sidstnævnte beløb forhøjes med 10 kr. for hver påbegyndt 5 kr., dagpengene udgør over 45 kr.

Stk. 2. Medlemsbidraget for bidragydende medlemmer udgør halvdelen af bidraget for nydende medlemmer.

Stk. 3. a) Når en værnepligtig forretter militærtjeneste, er han fritaget for medlemsbidrag, idet dog fritagelse under frivillig tjeneste er begrænset til de af arbejdsministeren efter forhandling med forsvarsministeren og arbejdsnævnet særlig fastsatte kategorier af værnepligtige. Fritagelsen gælder endvidere alene i tilfælde, hvor den militære pengeløn beregnet pr. dag er mindre end de dagpenge, der kunne ydes vedkommende som arbejdsløs gennem arbejdsløshedsforsikringen, og kun inden for et af arbejdsministeren efter forhand-

ling med forsvarsministeren og arbejdsnævnet nærmere fastsat tidsrum omfattende såvel den tvungne som den frivillige tjenestetid.

b) Medlemmer, som deltager i faglige dagkursus, der efter deres art kan modtage støtte i henhold til denne lov eller anden arbejdsløshedslovgivning, er under deres deltagelse i kursuset fritaget for medlemsbidrag.

c) Endvidere bevares medlemsret i arbejdsløsheds-kassen uden medlemsbidrag i 3 måneder, efter at den arbejdsløses understøttelsesmuligheder gennem arbejdsløsheds-kassen er udtømt, såfremt vedkommende fortsat er arbejdsløs i nævnte tidsrum.

Stk. 4. Kassens udgifter til administration kan ikke afholdes af de foran nævnte medlemsbidrag.

Stk. 5. En kasse, som har indtægter ud over medlemsbidrag, eller som ejer formue, er berettiget til at anvende indtægterne og årlig tillige højst 10 pct., i regnskabsåret 1967-68 dog indtil 15 pct., af kassens pr. 1. april 1967 opgjorte formue til dækning af administrationsudgifter og til nedsættelse af de bidrag, der ellers i henhold til stk. 1 og 2 skulle være betalt af medlemmerne.

Stk. 6. I en kasses vedtægt skal det fastsættes, at unkladelse af at betale skyldigt medlemsbidrag i 4 uger i træk (for månedslønnede 1 måned) medfører slettelse af kassen. Hvor særlige forhold inden for et fag medfører væsentlige vanskeligheder for medlemmerne ved at overholde den i 1. punktum angivne restancefrist, kan arbejdsministeren tillade, at denne frist fraviges i det omfang, hvori de særlige forhold gør det nødvendigt, og en kasse kan, når omstændighederne taler derfor, tilstå syge og arbejdsløse medlemmer, der ikke modtager dagpenge, foreløbig yderligere udsættelse med betaling af medlemsbidrag for den tid, i hvilken de har været uden arbejde.

Stk. 7. Kassens indtægt og formue skal holdes strengt afsondret fra andre foreningers midler og må hverken som lån eller gave tilflyde andre foreninger eller anvendes i andet uvedkommende øjemed.

§ 14. Staten yder hver af de anerkendte arbejdsløsheds-kasser refusion af de udgifter

til understøttelse, som kassen i det foregående finansår har afholdt efter § 12.

Stk. 2. Til en kasse, som ikke råder over tilstrækkelige reserver til at afholde understøttelsesudgifterne for hele finansåret, ydes der a conto refusion ved arbejdsdirektørens foranstaltning.

Stk. 3. Efter hvert regnskabsårs udløb indbetaler kassen, evt. ved modregning i refusionen, de medlemsbidrag efter § 13, stk. 1 og 2, der i løbet af regnskabsåret er betalt af medlemmerne eller dækket af kassen efter § 13, stk. 5.

Stk. 4. Et nydende medlems opholdskommune er berettiget til uden samtykke af højere myndighed at yde et tilskud til bestridelse af hans medlemsbidrag for det løbende regnskabsår, når det sociale udvalg skønner, at vedkommende vanskelig vil kunne udrede hele det ham påhvilende bidrag, og at det ikke skyldes hans uordentlige livsførelse eller uforsvarlige økonomi, at han ikke kan udrede bidraget. Til et medlem, der har eller kan få arbejde, kan tilskudet ikke ydes, medmindre der foreligger forhold, der efter § 48 i lov om offentlig forsorg berettiger til at supplere arbejdsløn med hjælp efter nævnte lov. Tilskudet, der ikke må udgøre over halvdelen af medlemsbidraget, konteres som hjælp i henhold til kapitel VI i lov om offentlig forsorg. Dersom betingelserne for ydelse af hjælp efter andre bestemmelser i nævnte lov er til stede, konteres tilskudet som hjælp efter disse bestemmelser.

Stk. 5. 15 pct. af forskellen mellem den i stk. 1 nævnte refusion og det i stk. 3 nævnte medlemsbidrag refunderes statskassen ved fordeling på landets kommuner efter reglerne i afsnit V.

Stk. 6. En kasse, hvis offentlige anerkendelse er bortfaldet efter den 1. april 1966, har først ret til refusion efter stk. 1, når der er forløbet fulde 4 regnskabsår efter meddelelse af ny anerkendelse, og der for denne tid er indbetalt medlemsbidrag efter stk. 3.

§ 15. En kasse skal inden en frist, som fastsættes af arbejdsministeren, tilsende arbejdsdirektøren:

1. regnskab for det sidst forløbne år regnet fra 1. april til 31. marts,

2. beretning om kassens virksomhed i samme tidsrum,
3. fortegnelse over kassens medlemmer, samt
4. andre oplysninger, som direktøren anser for nødvendige for beregningen af de udgifter, som kassen har afholdt efter § 12, og af de medlemsbidrag, som kassen skal indbetale efter § 14, stk. 3.

Direktøren udfærdiger en formular til medlemsfortegnelsen.

Stk. 2. Efter at arbejdsdirektøren har gennemgået de fra kassen modtagne oplysninger, anviser han kassen refusion fra statskassen for det forløbne regnskabsår og opkræver de medlemsbidrag, der tilkommer statskassen for samme år.“

4. § 15 A ophæves.

5. § 16, stk. 3-8, ophæves og i stedet indsættes:

„*Stk. 3.* En person, der er overgået fra bidragydende til nydende medlemskab, har ret til understøttelse, når vedkommende har betalt medlemsbidrag som nydende medlem i de sidste 6 måneder og i alt har betalt medlemsbidrag, der svarer til medlemsbidraget for nydende medlemmer for 12 måneder. Det kan i vedtægten bestemmes, at understøttelsesretten for medlemmer, der inden deres fyldte 18. år er optaget som bidragydende medlemmer, indtræder efter 12 måneders bidragsbetaling, dog tidligst ved det fyldte 18. år.

Stk. 4. Et medlem, som i henhold til § 13, stk. 3, litra a, har været fritaget for medlemsbidrag, er berettiget til efter tjeneestens ophør at få understøttelse, når han på det tidspunkt, da understøttelsen ydes, har været medlem af en anerkendt kasse i mindst 12 måneder og for mindst 3 måneder har betalt medlemsbidrag som nydende medlem.

Stk. 5. Har et medlem inden for de sidste 6 måneder forud for et arbejdsophør haft en løn, der i forbindelse med dagpenge fra kassen svarer til hans eller fagets gennemsnitlige daglige arbejdsfortjeneste for et længere tidsrum end 6 måneder, udbetales der ikke dagpenge for det overskydende antal dage (ventetid), såfremt dette andrager mindst 2 dage. Ventetiden kan højst være 45 dage og indtræder kun, så-

frem ventetid ikke er fastsat i medfør af stk. 6. Har arbejdet påført medlemmet særlige udgifter, såsom til kost og/eller logi, fordi arbejdet er udført uden for hans hjemsted, og der ikke i den anledning er ydet ham tilskud i henhold til § 12, stk. 11, fradrages disse udgifter ved ventetidens beregning. Bliver et medlem sygemeldt under ventetiden, kan kassen med arbejdsdirektørens samtykke ved beregningen af ventetidens bortse fra den periode, i hvilken medlemmet ved lægeerklæring eller attest fra sygekasse dokumenterer at have været sygemeldt.

Stk. 6. For en kasse eller et fagligt eller stedligt område inden for denne, hvor der i større omfang udføres sæsonarbejde, således at der i en kortere del af året opnås særlig store fortjenester, skal det af arbejdsministeren — efter forud indhentet erklæring fra arbejdsnævnet — fastsættes, at dagpenge ikke udbetales i en ventetid på mindst 15 dage og højst 45 dage. Ved ventetidens fastsættelse skal der lægges vægt på fagets (det faglige eller stedlige områdes) gennemsnitsfortjeneste i arbejds-sæsonen og dennes forhold til fortjenesten i andre fag, med hvilke sammenligning er naturlig.“

6. § 18 affattes således:

„§ 18. Et medlem kan højst modtage dagpenge i 270 dage inden for tidsrummet 1. oktober-30. september (understøttelsesåret).

Stk. 2. Har et medlem modtaget dagpenge i 270 dage årlig i de sidste 4 understøttelsesår, bortfalder retten til understøttelse for det følgende understøttelsesår.

Stk. 3. Retten til understøttelse bortfalder, når et medlem ikke har haft arbejde som lønarbejder i 39 uger inden for de sidste 4 år forud for hver udbetaling af understøttelse. Når retten til understøttelse herefter er bortfaldet, genindtræder den først, når medlemmet, efter at retten til understøttelse bortfalddt, har haft arbejde som lønarbejder i 39 uger inden for 18 måneder i træk.

Stk. 4. For en ikke-forsøger under 22 år bortfalder retten til understøttelse, når medlemmet ikke har haft arbejde som lønarbejder i 26 uger inden for de sidste 18 måneder forud for hver udbetaling af understøttelse. Når retten til understøttelse herefter er bortfaldet, genindtræder den først, når medlemmet, efter at retten til

understøttelse bortfaldt, har haft arbejde som lønarbejder i 26 uger inden for 12 måneder i træk.

Stk. 5. Ved beregningen af arbejdsperioderne i stk. 3 og 4 kan der ikke bortses fra arbejde udført uden for kassens faglige område. Lige med arbejde som lønarbejder stilles sådan deltagelse i faglige dagkursus, hvortil der ydes støtte i henhold til denne lov eller anden arbejdsløshedslovgivning.

Stk. 6. Når et medlem under en arbejdsløshedsperiode får arbejde af midlertidig art, for hvilket han får en løn, der svarer til hans eller fagets gennemsnitlige daglige arbejdsfortjeneste for et større antal dage, end arbejdet varer, bortfalder hans ret til dagpenge for dette større antal dage.“

7. Som § 19 indsættes:

„§ 19. En kasse er berettiget til at indgå overenskomst med andre danske eller udenlandske foreninger om gensidig ydelse af hjælp til medlemmerne. Sådanne overenskomster skal godkendes af arbejdsdirektøren, der også kan kræve overenskomsterne opsagt.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan — under forudsætning af, at der med andre stater opnås gensidig overenskomst — pålægge anerkendte arbejdsløshedskasser at yde hjælp til fremmede lønarbejdere på de nærmere vilkår, som fastsættes i vedkommende overenskomst.“

8. § 22, stk. 2, affattes således:

„*Stk. 2.* Den afgørelse, der ved en arbejdsløshedskasses opløsning eller ved bortfald af dens anerkendelse i overensstemmelse med vedtægten træffes om anvendelsen af kassens formue, har kun gyldighed, når den godkendes af arbejdsdirektøren. Ingen del af overskudet kan fordeles mellem medlemmerne.“

9. I § 23 A, stk. 5, 4. punktum, ændres „§ 15 A, stk. 4, og § 16, stk. 5,“ til „§ 16, stk. 5, og § 18, stk. 6,“.

10. I § 25, stk. 1, ophæves sidste punktum.

11. I § 34, stk. 3, 1. punktum, ændres „§ 15, stk. 3, sidste pkt., og stk. 4-12,“ til „§ 12, stk. 5-6 og 10-12,“.

12. I § 38, stk. 1, ændres „§ 13, stk. 7,“ til „§ 14, stk. 5,“.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1967.

Stk. 2. Den ved § 1, nr. 3, fastsatte affattelse af § 14 i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. får virkning fra og med kassernes regnskabsår 1967-68.

Stk. 3. I tiden indtil den 31. marts 1968 kan dagpenge til ikke-forsørgere med under 15 års medlemstid ikke udbetales med et højere beløb end 35 kr.

§ 3.

Hver af de anerkendte arbejdsløshedskasser indbetaler pr. 1. april 1967 til statskassen det beløb, som kassen i henhold til § 22, stk. 2, 1. punktum, i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring, m. v., således som denne bestemmelse hidtil har været affattet, skulle indbetale til statskassen ved opløsning eller ved bortfald af dens anerkendelse.

Stk. 2. 7/30 af så stor en del af det i stk. 1 nævnte beløb, som svarer til forholdet mellem statskassens og arbejdsløshedsfondens tilskud til kasserne for disses regnskabsår 1952-53 til og med 1957-58, fordeles til landets kommuner efter reglerne i afsnit V i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

§ 4.

Forslag til lov om overgang pr. 1. april 1968 af de funktioner, der i henhold til lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. påhviler de anerkendte arbejdsløshedskasser med hensyn til kontrol med og anvisning af arbejde til ledige medlemmer, til offentlige arbejdsanvisningskontorer fremsættes for folketinget inden udgangen af 1967.

Bemærkninger til lovforslaget.

Et af regeringen den 9. april 1964 under arbejdsministeriet nedsat udvalg har den 29. oktober 1966 afgivet en foreløbig betænkning, der indeholder forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Regeringens foranstående lovforslag — såvel som de følgende bemærkninger — er identiske med det af udvalget foreslåede, idet der kun er foretaget visse ændringer af redaktionel og lovteknisk art.

Udvalgets betænkning i øvrigt er aftrykt som bilag til nærværende lovforslag.

A. Forslaget går ud på:

- 1) forhøjelse af arbejdsløshedsunderstøttelsen og i forbindelse hermed bortfald af de hidtidige tillæg til understøttelsen (børnetillæg, husleje-hjælp, brændselshjælp og juleunderstøttelse),
- 2) indførelse af ensartet medlemsbidrag i alle anerkendte arbejdsløsheds-kasser med samme dagpengehjælp,
- 3) ændring af reglerne for refusion til kasserne og
- 4) bortfald af reglerne om ordinær ventetid (karens-dage).

Endvidere foreslås en bestemmelse om, at der for folketinget skal fremsættes forslag med henblik på overgang af kassernes kontrol- og anvisningsfunktioner til offentlige arbejdsanvisningskontorer pr. 1. april 1968.

B. Baggrunden for forslaget er, at der igennem længere tid har været fremsat ønsker eller forslag om en række ændringer af principiel karakter i lovgivningen om arbejdsløshedsforsikringen. Det har i denne forbindelse været nævnt, at der er skævheder i forholdet mellem arbejdsløshedsforsikringen og andre sociale sikringsordninger. Endvidere har arbejdsløshedsforsikringens tilpasning til forholdene på arbejdsmarkedet og samfundsudviklingen i almindelighed ikke i en årrække været gjort til genstand for en nøjere overvejelse.

Under hensyn hertil nedsatte regeringen den 9. april 1964 det nævnte udvalg, som fik til opgave at fremkomme med en vurdering af, om den nuværende lovgivning er tidssvarende som et middel til at skabe social tryghed for lønmodtagerne, om forsikringens finansiering hviler på en rimelig byrdefordeling mellem lønmodtagere, arbejdsgivere og det offentlige og mellem lønmodtagerne indbyrdes, samt om forsikringsorganernes opbygning og funk-

tioner imødekommer de krav, der i dag må stilles til effektivitet og smidighed.

Udvalget skulle fremkomme med sådanne forslag, som de principielle overvejelser måtte give anledning til, herunder særlig vedrørende følgende spørgsmål: Forholdet mellem løn og forsikringsydelse, begrænsningerne i lønmodtageres adgang til at oppebære ydelser fra forsikringen, spørgsmålet om karenstage, reglerne om statens, kommunernes, arbejdsgivernes og de forsikredes tilskud eller bidrag til forsikringen, spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af forsikringsorganernes nuværende struktur og spørgsmålet om de forskellige lønmodtageres uensartede bidrag til forsikringen.

Udvalget blev anmodet om under sine overvejelser at være opmærksom på de betragtninger med relation til arbejdsløshedsforsikringen, som er fremsat i betænkning (nr. 345/1964) om den danske arbejdsanvisnings struktur, funktioner og virkemidler. Herudover er udvalget anmodet om i sine overvejelser at inddrage forskellige mere specielle spørgsmål samt om at fremkomme med en udtalelse om betænkning (nr. 398/1965) om de offentlige arbejdsanvisningskontorers geografiske områder.

I udvalget indtrådte bl. a. repræsentanter for Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.

C. I udvalgets betænkning er anført, at der i udvalget er enighed om, at samfundsforholdene har udviklet sig således, at der under arbejdsløshed ikke længere bør ydes en understøttelse, som blot tjener det formål at sikre den forsikrede og/eller hans familie netop det fornødne til dækning af de mest elementære behov. Når beskæftigelsen svigter, bør den forsikrede have krav på et beløb, der står i rimeligt forhold til den tabte arbejdsløn.

Der er ikke i udvalget fremkommet væsentlig kritik af den daglige administration i kasserne, men der har været uenighed om, hvorvidt forsikringen er rationelt organiseret i de forhåndenværende 68 anerkendte arbejdsløsheds-kasser med for tiden ca. 4.000 stedlige afdelinger, og der har navnlig været uenighed om arbejdsløsheds-kassernes funktion som anvisningsorgan.

Fra arbejdsgiverside er det fremhævet, at socialreformkommissionen er et bedre egnet forum end udvalget for drøftelse af det endelige sigte for korttidsydelsernes højde i forhold til lønnen samt for drøftelserne af, hvorvidt arbejdsløshedsforsikringen bør fortsætte i den nuværende form eller gøres

obligatorisk for alle lønmodtagere og eventuelt administreres sammen med de øvrige korttidsydelse (dagpenge i sygdoms- og ulykkestilfælde).

Fra arbejdsgiverside har man imidlertid givet udtryk for, at arbejdsanvisningen og kontrollen med de arbejdsløse under alle omstændigheder nu må overgå til den offentlige anvisning.

Arbejdsløshedskassernes Samvirkes repræsentanter i udvalget har udtalt sig imod tanken om at ændre selve forsikringsystemet; den nedenfor omtalte midlertidige løsning af en række af forsikringsproblemer bærer dog i sig spiren til en sammenlægning af arbejdsløshedskasser inden for forskellige områder.

Samvirkets repræsentanter har fremhævet som deres hovedkrav gennemførelse af princippet om, at understøttelsen skal udgøre en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. De har således ønsket, at der i løbet af 1 eller 2 år gennemføres en ordning, hvorefter erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste udbetales med 80 pct. af fagets gennemsnitsløn. Arbejdsgiverforeningens repræsentanter har modsat sig dette under hensyn til, at så høj en erstatning uvægerligt vil smitte af på socialforsikringens øvrige korttidsydelser; niveauet for disse ydelser bør efter arbejdsgivernes opfattelse fastlægges efter indgående undersøgelser og overvejelser i socialreformkommissionen.

Med fastholden af disse principielle standpunkter er der i udvalget opnået enighed om en midlertidig løsning gennem de ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., som lovforslaget medfører, og som er nærmere omtalt nedenfor. Det er for udvalget en klar forudsætning for disse ændringsforslags gennemførelse, at den af kasserne hidtil udøvede anvisningsvirksomhed og kontrol med ledige medlemmer må overtages af de offentlige arbejdsanvisningskontorer. Udvalget skønner, at en sådan ændring kræver en nøje organisatorisk forberedelse og derfor ikke kan finde sted før 1. april 1968; udvalget forudsætter, at de i så henseende fornødne ændringer i reglerne om arbejdsanvisning snarest udarbejdes og drøftes med de i anvisningen interesserede parter. I denne forbindelse må det også overvejes, om der bør ske ændring i loven om privat arbejdsanvisning. Som følge af disse overvejelser er der i lovforslagets § 4 indsat en bestemmelse om, at forslag til lov vedrørende spørgsmålet om overgang pr. 1. april 1968 af de nævnte funktioner til offentlige arbejdsanvisningskontorer skal fremsættes for folketinget inden udgangen af 1967.

Udvalget er endvidere af den opfattelse, at arbejdsløshedsloven i det hele bør underkastes en

gennemgribende teknisk revision, og har forudsat, at forslag til en sådan revision senere udarbejdes.

D. 1. Forhøjelse af understøttelsen.

Det foreslås, jfr. forslaget til § 12, at hver enkelt kasse selv fastsætter de dagpenge, som udbetales til kassens medlemmer. Dagpengene kan enten være ens for hele medlemskredsen eller fastsættes særskilt for faggrupper inden for kassens område.

Dagpengene skal fastsættes til mindst 15 kr. og højst 50 kr. Ved fastsættelsen af maksimum til 50 kr. — eller 300 kr. pr. uge — er henset til, at dette omtrentlig svarer til, hvad der for tiden maksimalt kan udbetales som dagpengeerstatning i henhold til ulykkesforsikringsloven.

Maksimumsbeløbet foreslås reguleret under hensyn til udviklingen i lønniveauet, således som det hidtil har været tilfældet for maksimum for dagpengeunderstøttelsen. Den 1. april 1967, da lovforslaget forudsættes at træde i kraft, vil dagpengenes maksimum således blive reguleret i overensstemmelse med udviklingen i gennemsnitslønnen fra april kvartal 1965 til april kvartal 1966. Da lønstatistikken for sidstnævnte kvartal ikke foreligger færdigudarbejdet, kan maksimumsatsen pr. 1. april 1967 ikke beregnes nu.

I forslaget § 2, stk. 3, er det fastsat, at ikke-forsørgere med under 15 års medlemstid i en overgangstid — nemlig til 1. april 1968, da kassernes kontrol- og anvisningsfunktioner forudsættes at overgå til offentlige arbejdsanvisningskontorer — højst kan få udbetalt 35 kr. som dagpenge. Dette forslag må i øvrigt ses i sammenhæng med, at den foreslåede ændring af understøttelsen indebærer en større forhøjelse af understøttelsen til ikke-forsørgere end til forsørgere.

Bortset fra denne overgangsregel betyder lovforslaget, at der udbetales samme dagpengesats til medlemmerne uden hensyn til disses forsørgerforhold, og dagpenge vil være den eneste understøttelse, der ydes under ledighed. Ved forslaget om disse dagpenge er indregnet de særlige tillæg — børnetillæg, huslejhjælp, brændselshjælp og juleunderstøttelse — som hidtil har været ydet.

Efter gældende lov udbetales under ledighed understøttelse med følgende pr. 1. april 1966 gældende maksimumsbeløb: Dagpenge til forsørgere samt ikke-forsørgere med over 15 års medlemstid 27,20 kr., til ikke-forsørgere med 8-15 års medlemstid 21,90 kr. og til ikke-forsørgere med indtil 8 års medlemstid 18,20 kr. Til disse dagpenge kommer følgende tillæg: Til forsørgere med hjemmenværende børn under 14 år (evt. 18 år) udbetales 2,75 kr. pr. barn daglig. Huslejhjælp udbetales

med højst 205 kr. for hver 25 ledige dage; for visse ikke-forsørgere er huslejhjælpens maksimum dog kun 34 kr. Endelig udbetales brændselshjælp til forsørgere med 128 kr. og til andre med 83 kr. efter 40 dages ledighed i vinterhalvåret; hjælpen udbetales kun én gang hvert år.

For en forsørger, som er berettiget til fuld huslejhjælp, og som har 2 børn, betyder forslaget en stigning i den daglige understøttelse (ekskl. brændselshjælp) fra 40,90 kr. til 50 kr. eller 22,2 pct. For en til fuld huslejhjælp berettiget ikke-forsørger med indtil 8 års medlemstid bliver der tale om en forhøjelse i det 1. år fra 26,40 kr. til 35 kr., eller 32,6 pct.

En række kasser anvender nu, hovedsagelig af økonomiske hensyn, en differentiering af understøttelsen (ud over hvad loven kræver for så vidt angår forsørgere og ikke-forsørgere) nemlig gennem forskellig understøttelse for helt- og delvisbetalende medlemmer, lavere satser for medlemmer med kort anciennitet etc. Denne differentiering kan ikke opretholdes under den foreslåede ordning, hvor dagpengene af kassen skal fastsættes ens for alle medlemmer, eller dog ens for alle medlemmer inden for hver af de under kassens område hørende faggrupper.

Dette i forbindelse med bortfaldet af de nuværende tillæg til dagpengene indebærer betydelige administrative lettelser både for kasserne og for tilsynsmyndigheden.

Ud over den begrænsning af den daglige understøttelses størrelse, der følger af, at dagpengene højst kan andrage det nævnte maksimumsbeløb, begrænses udbetalingen til det enkelte medlem derved, at der højst kan udbetales en understøttelse, som svarer til $\frac{4}{5}$ af medlemmets hidtidige arbejdsfortjeneste (forslaget til § 12, stk. 5). Dette svarer til reglen i gældende lovs § 15, stk. 11, for så vidt angår forsørgere med børn. Under hensyn til, at forsørgere og ikke-forsørgere i øvrigt foreslås ligestillet, er det ikke fundet rimeligt at bibeholde den i den gældende lov fastsatte $\frac{2}{3}$ -grænse for andre forsikrede end forsørgere med børn.

Inden for de forannævnte maksimums- og minimumsbeløb kan dagpengene af den enkelte kasse principielt fastsættes efter kassens eget skøn. Det har været overvejet yderligere at begrænse dagpengene til højst at måtte andrage en vis del af lønnen i kassens faglige område. En sådan begrænsning er imidlertid fundet upåkrævet under hensyn til de allerede nævnte 2 begrænsninger. De relativt få kasser, for hvilke fastsættelse af dagpenge under maksimum kan komme på tale af lønmæssige år-

sager, må antages at ville vælge at fastsætte en lavere dagpengesats af administrative hensyn, nemlig for at forebygge, at der i et for stort antal tilfælde skal ske nedsættelse af de fastsatte dagpenge på grund af $\frac{4}{5}$ -grænsen. Hertil kommer, at en lavere dagpengesats efter forslaget kan betinge et lavere medlemsbidrag, jfr. nedenfor.

2. Medlemsbidraget.

Efter den gældende tilskudsordning, hvis principielle grundlag blev tilvejebragt ved lov nr. 46 af 27. februar 1958, ydes der hver af de anerkendte arbejdsløshedskasser refusion af en andel af de af kassen i foregående år afholdte udgifter samt et tilskud pr. medlem. Reglerne om refusion og tilskud til kasserne er således udformet, at det offentliges ydelser til kassen andrager en stigende procentdel af understøttelsesudgifterne ved stigende ledighed. Den resterende del af understøttelsesudgifterne samt udgifterne ved kassens administration dækkes ved bidrag fra medlemmerne. Særligt medlemsbidrag skal fastsættes til tilvejebringelse af reserver, hvis kassens beholdning ikke er tilstrækkelig til at sikre likviditeten, d. v. s. til afholdelse af understøttelsesudgifterne, indtil refusion og tilskud udbetales i det følgende år.

Den gældende ordning har medført, at der er betydelig variation i det medlemsbidrag, de enkelte kasser opkræver. Denne variation beror i alt væsentligt på forskelle i ledighedsforholdene kasserne imellem.

Således opkræves der i 12 kasser med et samlet medlemstal på ca. 47.000 for tiden intet medlemsbidrag til dækning af understøttelsesudgifter, men kun bidrag til administrationsudgifterne, idet disse kassers understøttelsesudgifter er så lave, at de kan dækkes gennem kassens øvrige indtægter, nemlig renteindtægter. I Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse, der har ca. 101.000 medlemmer, betales for tiden et medlemsbidrag til understøttelsesudgifter på 24 kr. årlig, og i Metalarbejdernes Arbejdsløshedskasse (godt 83.000 medlemmer) og De kvindelige Arbejderes Arbejdsløshedskasse (knap 40.000 medlemmer) andrager dette bidrag 26 kr. årlig.

Heroverfor står, at der i Arbejdsmændenes og Specialarbejdernes Arbejdsløshedskasse, der har ca. 235.000 medlemmer, opkræves et årligt medlemsbidrag på 244,40 kr., og at der i 5 kasser med i alt ca. 11.000 medlemmer betales et endnu højere bidrag. Højeste bidrag, 444 kr. årlig, betales i Brolæggernes Arbejdsløshedskasse.

For at råde bod på denne ulighed foreslås det, jfr. forslaget til § 13, at medlemsbidraget skal ud-

gøre samme beløb i alle kasser, der har fastsat samme dagpengesats. Efter forslaget stiger medlemsbidraget ved stigende dagpengesats, og skalaen for medlemsbidraget er udarbejdet således, at det samlede medlemsbidrag dækker i alt ca. $\frac{1}{3}$ af de samlede understøttelsesudgifter ved et ledighedsniveau som det, der blev konstateret i året 1964-65.

Efter den foreslåede skala for medlemsbidrag skal der i kasser, der fastsætter dagpengene til 50 kr., opkræves et medlemsbidrag på 91 kr. årlig. Der vil således for en række kasser blive tale om en betragtelig forhøjelse af medlemsbidraget i forhold til det nugældende — jfr. dog nedenfor om anvendelsen af kassernes formue — medens andre kasser kan nedsætte bidraget.

3. Refusionsordningen.

Efter den gældende ordning dækkes, som nævnt, en i loven fastsat andel af kassernes understøttelsesudgifter ved refusioner og tilskud fra det offentlige.

Som konsekvens af, at medlemsbidraget efter forslaget fastsættes til beløb, hvis størrelse fikseres i loven, foreslås refusionsordningen, jfr. forslaget til § 14, ændret således, at staten til kasserne yder fuld refusion af disses understøttelsesudgifter i foregående finansår, og at hver kasse til statskassen indbetaler det fastsatte medlemsbidrag. Dette vil bl. a. indebære, at kasser med lav ledighed kommer til at indbetale større beløb til statskassen end det, der ydes kassen i refusion.

Svarende til den siden 1958 gældende ordning skal kasserne afholde administrationsudgifterne uden adgang til refusion.

Af statskassens udgifter vil, som hidtil, en del blive dækket af det bidrag, som det ifølge arbejdsløshedslovens § 28 påhviler de efter ulykkesforsikringslovgivningen forsikringspligtige arbejdsgivere at betale.

Reglerne om disse bidrag, herunder om bidragenes størrelse, foreslås ikke ændret. Med henblik på opretholdelse af en høj beskæftigelse kan det ikke anses for hensigtsmæssigt at belaste produktionen med en forhøjelse af det nugældende arbejdsgiverbidrag.

Den gældende regel om, at 15 pct. af statskassens refusioner og tilskud til kasserne refunderes statskassen af landets kommuner, foreslås opretholdt, således at det beløb, hvoraf kommunerefusionen beregnes, udgør forskellen mellem de samlede understøttelsesudgifter og det samlede medlemsbidrag.

I lovforslagets § 3 er foreslået en bestemmelse om, at hver af de anerkendte arbejdsløshedskasser pr. 1. april 1967 til statskassen indbetaler det

beløb, som efter gældende lov skal indbetales til statskassen ved en arbejdsløshedskasses opløsning eller bortfald af dens anerkendelse.

Herom bemærkes, at statskassens tilskud til de anerkendte arbejdsløshedskasser og disses fortsættelseskasser ifølge den indtil 1958 gældende tilskudsordning bl. a. blev ydet som en procentdel af det af kassen opkrævede medlemsbidrag. Af arbejdsløshedsfonden blev der herudover ydet tilskud til fortsættelseskasserne med halvdelen af den udbetalte fortsættelseshjælp.

I den dagældende arbejdsløshedslovs § 22, stk. 2, var det fastsat, at der ved en arbejdsløshedskasses opløsning eller bortfald af dens anerkendelse til statskassen og arbejdsløshedsfonden skulle indbetales den andel af kassens formue, som svarede til forholdet mellem de samlede offentlige tilskud og kassens samlede indtægter (tilskud + medlemsbidrag) i de sidste 6 regnskabsår.

Bestemmelsen måtte anses for naturlig under den nævnte tilskudsordning, hvorefter tilskud fra det offentlige i vidt omfang blev ydet uafhængigt af de understøttelsesudgifter, kassen faktisk afholdt, og hvorefter den af en kasse opsparerede formue således i lige grad kunne siges at hidrøre fra tilskudene som fra medlemmernes bidrag. Ordningen udelukkede ikke — og rent faktisk forekom det — at de offentlige tilskud for et år oversteg de af en kasse afholdte udgifter.

Efter den i 1958 gennemførte tilskudsordning — herunder særlig bestemmelsen i arbejdsløshedslovens § 13, stk. 5, om at de samlede refusioner og tilskud ikke kan overstige vedkommende kasses faktiske understøttelsesudgifter i det pågældende år — kan en kasses opsparing af reserver alene ske derved, at der fastsættes et medlemsbidrag ud over det til bestridelse af understøttelsesudgifterne fornødne bidrag. Den hidtidige bestemmelse i arbejdsløshedslovens § 22, stk. 2, blev derfor ved loven af 27. februar 1958 (i overensstemmelse med lovforslaget, jfr. folketingstidende 1957-58, tillæg A, sp. 1114) ændret derhen, at der pr. 1. april 1958 skulle ske en opgørelse af „statsandelen“ af kassernes formuer, således at dette for hver kasse opgjorte faste beløb skulle indbetales til statskassen ved en kasses opløsning m. v.

Med den i nærværende lovforslag foreslåede ordning, hvorefter det offentlige overtager risikoen for forøgede understøttelsesudgifter ved stigende ledighed, har kasserne ikke længere behov for at opsamle formuer.

Kassernes samlede formue vil, inklusive tilgodehavende refusioner og tilskud for indeværende finansår, andrage ca. 745 mill. kr. pr. 1. april 1967.

F. t. l. om ændr. af l. om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Den pr. 1. april 1958 opgjorte „statsandel“ andrager i alt 204,8 mill. kr., jfr. arbejdsdirektørens beretning om arbejdsanvisningen og arbejdsløshedsforsikringen m. m. for regnskabsåret 1958-59, side 60-61.

Formuen er meget ulige fordelt mellem kasserne. Der findes enkelte kasser, som råder over så betydelig formue, at renteindtægten alene vil være større end det medlemsbidrag, der fremtidig skal betales af kassens medlemmer ifølge forslaget. Omvendt findes der kasser, hvis formue set i forhold til medlemstallet er ganske ubetydelig, således at de ikke har tilstrækkelige reserver til at kunne afholde de løbende understøttelsesudgifter, indtil refusion ydes i det følgende år.

For så vidt angår de efter „statsandelens“ indbetaling resterende formuer, i alt ca. 540 mill. kr., må det fastslås, at disse formuer er tilvejebragt til forsikringsmæssige formål inden for de enkelte kasser. Der er derfor ikke noget grundlag for at tillade formuerne anvendt til formål, der er arbejdsløshedsforsikringen uvedkommende; formuerne vil således under ingen omstændigheder kunne tillades overført til de respektive fagforbund.

Nærværende lovforslag tilsigter, som allerede anført, at gennemføre, at rettigheder og byrder for de enkelte medlemmer i fremtiden skal være ens og medlemsbidrag altså ikke længere variere med arbejdsløshedsrisikoen inden for det enkelte fagområde. Stilles de enkelte arbejdsløsheds-kasser frit med hensyn til anvendelse af formuen, vil der ske en udskydelse af dette princip gennemførelse, idet kasser med betydelig formue for en kortere eller længere tid vil kunne nedsætte det i § 13 foreslåede medlemsbidrag, evt. helt fritage medlemmerne for bidrag.

Disse omstændigheder og den forsikringsmæssige baggrund for formuernes tilvejebringelse kunne derfor tale for at overføre også den tiloversblevne del af formuerne til statskassen med den klausul, at beløbet alene måtte benyttes til arbejdsløshedsforsikringsformål.

Man kunne også af midlerne oprette en særlig arbejdsløshedsforsikringsfond, som kunne yde kasserne a conto beløb til dækning af understøttelsesudgifterne i de enkelte år, og som herudover kunne anvendes med det sigte at hjælpe arbejdsløse eller bekæmpe arbejdsløshed.

For en sådan anvendelse af midlerne taler også bestemmelsen i den gældende lovs § 22, stk. 2, sidste punktum, hvorefter ingen del af en ophørt kasses formue må fordeles mellem medlemmerne.

Heroverfor kan det — rent bortset fra spørgsmålet om, hvorvidt det overhovedet vil være lov-

ligt at lægge beslag på kassernes formuer — anføres, at formuerne er tilvejebragt ved bidrag fra de enkelte kassers medlemmer og hverken helt eller for en del ved offentlige tilskud, og at tilvejebringelsen af formuerne er sket med henblik på en konsolidering af kasserne, ofte efter påbud fra tilsynsmyndigheden.

Over for et forlangende om, at formuen (udover „statsandelen“) skulle indbetales til statskassen eller stilles til rådighed for en fælles fond, til hvilken kasserne ville komme til at yde meget forskelligt bidrag, vil der være en alvorlig risiko for, at en række kasser vil se en nærliggende interesse i at opgave statsanerkendelsen.

Dette ville medføre, at de pågældende kasser ikke længere var bundet af lovens betingelser for udbetaling af arbejdsløshedsunderstøttelse, og herved ville der kunne opstå en betydelig uro på arbejdsmarkedet.

En vis tilskyndelse til at opgave statsanerkendelsen må endvidere siges at ligge i det forhold, at medlemsbidraget foreslås fikseret til beløb, der for en del kassers vedkommende er betydelig højere end det nuværende, således at der — med fortsat høj beskæftigelse — for nogle kassers vedkommende vil blive tale om, at det samlede medlemsbidrag vil overstige understøttelsesudgifterne, og at det overskydende beløb skal indbetales til statskassen.

Under hensyn til det anførte — og idet der ikke stilles forslag om ændring af den gældende frivillige arbejdsløshedsforsikring — foreslås, udover det nævnte forslag om indbetaling af „statsandelen“, følgende:

Kasser, som besidder tilstrækkelige reserver til at afholde understøttelsesudgifterne, indtil refusion ydes i det følgende år, skal, jfr. forslaget til § 14, stk. 1, også fremtidig anvende reserverne hertil.

Det fastslås, jfr. forslaget til § 14, stk. 2, at kasser, hvis reserver er utilstrækkelige, har ret til udbetaling af a conto refusion af udgifterne i det år, hvori de afholdes.

Hver af kasserne får, jfr. forslaget til § 13, stk. 5, adgang til ud over eventuelle renteindtægter at anvende indtil 10 pct. årlig af formuen pr. 1. april 1967 (d. v. s. formuen efter fradrag af „statsandelen“, men inklusive tilgodehavende tilskud og refusioner for regnskabsåret 1966-67) til dækning af administrationsudgifter og til nedsættelse af det bidrag, som ellers skulle være betalt af medlemmerne; under hensyn til, at der for en række kasser bliver tale om en betragtelig forhøjelse af medlemsbidraget i forhold til det nuværende, foreslås det dog tilladt kasserne i det første år — d. v. s. året

1967-68 — at anvende indtil 15 pct. af formuen til nævnte formål.

Endelig foreslås det, jfr. de foran berørte problemer om opgivelse af statsanerkendelsen, i forslaget til § 14, stk. 6, at kasser, som efter den 1. april 1966 opgiver anerkendelsen, først kan opnå adgang til refusion af understøttelsesudgifter for fjerde regnskabsår, efter at ny anerkendelse er meddelt, og der for alle 4 år er betalt det i lovforslaget nævnte medlemsbidrag.

4. Ventetid (karensdage).

Efter de gældende regler, hvorom bestemmelserne findes i arbejdsløshedslovens § 16, stk. 5, udbetales der ikke understøttelse for de første 6 dage af hver arbejdsløshedsperiode. Denne ventetid er dog, som hjemlet i bestemmelsen, for størstedelen af kassernes vedkommende nedsat til 3 dage, og det gælder for alle kasser, at ventetiden kun indtræder i forbindelse med første arbejdsløshedsperiode efter understøttelsesårets begyndelse den 1. oktober.

Det foreslås, at disse regler om ordinær ventetid bortfalder dels under hensyn til, at opretholdelsen deraf ikke rimeligt kan begrundes, når ventetid kun skal indtræde én gang årlig, dels og navnlig som følge af de administrative vanskeligheder, der er forbundet med kontrol med reglernes iagttagelse.

De øvrige regler om ventetid, der findes i gældende lovs § 16, stk. 5 (forlænget ventetid i tilfælde,

hvor et medlem i de sidste 6 måneder har haft en særlig høj indtægt) og i § 16, stk. 8 (særlig ventetid inden for faglige eller stedlige områder med højt-lønnet sæsonarbejde) foreslås derimod bevaret.

E. Med henblik på at tilvejebringe et skøn over de økonomiske følger af lovforslaget er der foretaget beregning af, hvad understøttelsesudgifterne ville have andraget efter nugældende lov med de pr. 1. april 1966 gældende maksimumsbeløb for dagpenge og tillæg hertil dels under forudsætning af en ledighed som i 1958-59, da den gennemsnitlige ledighed androg 8,0 pct., dels med en ledighed som i 1964-65, da ledigheden var 1,9 pct. Endvidere er på grundlag af kassernes regnskaber for de 2 år beregnet, hvad de samlede refusioner og tilskud efter gældende lov ville have andraget under de nævnte forudsætninger, og hvad det til dækning af de resterende udgifter nødvendige medlemsbidrag ville udgøre. Resultatet af disse beregninger er i nedenstående tabel 1 angivet i kolonnerne betegnet A: Gældende lov. I kolonnerne betegnet B: Lovforslaget er til sammenligning hermed anført, hvad understøttelsesudgifter, medlemsbidrag og refusion fra det offentlige ville andrage efter lovforslagets regler, herunder med en maksimal dagpengesats på 50 kr., for ikke-forsørgere med indtil 15 års medlemstid dog 35 kr. Endvidere er angivet, hvorledes refusionsbeløbene ville fordeles på kommu-

Tabel 1.

	1958-59 (gennemsnitlig ledighed: 8,0 pct.)				1964-65 (gennemsnitlig ledighed: 1,9 pct.)			
	A: Gældende lov		B: Lovforslaget		A: Gældende lov		B: Lovforslaget	
	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I
I. Beregnet samlet understøttelse	507,8		719,3		142,8		200,7	
II. Refusion	333,1		658,8		60,4		133,5	
III. Nødvendigt medlemsbidrag efter gældende lov (kolonne A)	174,7	34,4	60,5	8,4	82,4	57,7	67,2	33,5
Medlemsbidrag efter lovforslaget (kol. B).								
	507,8		719,3		142,8		200,7	
Beløbene under II fordeles således:								
Kommunernes refusion	50,0		98,8		9,1		20,0	
Arbejdsgiverbidrag	38,2		38,2		40,5		40,5	
Statskassens nettotilskud	244,9		521,8		10,8		73,0	
	333,1		658,8		60,4		133,5	

Tabel 2.

(Mill. kr.)	1958-59	1964-65
Refusion efter lovforslaget	658,8	133,5
Refusion efter gældende lov	333,1	60,4
Forhøjelse,	325,7	73,1
der skyldes:		
Forhøjet understøttelse	138,8	24,5
Ændret refusionsordning	186,9	48,6
	325,7	73,1

nerne, arbejdsgiverbidrag og statskassen, idet arbejdsgiverbidraget er beregnet på grundlag af den i de nævnte 2 år værende arbejdsstyrke og med det i dag gældende bidrag.

I tabel 2 ovenfor er anført, hvorledes den af lovforslaget følgende forøgelse af refusionen vil fordele sig efter årsag.

I de anførte beregninger er ikke medtaget merudgifter, der opstår ved, at reglerne om ordinær ventetid ophæves. Merudgifterne herved kan under forudsætning af et ledighedsniveau som i 1964-65 anslås til 9,4 mill. kr.

Da refusion til kasserne af de udgifter, kasserne efter forslaget skal afholde i finansåret 1967-68, som hovedregel først vil blive udbetalt i finansåret 1968-69, vil lovforslaget alene medføre udgifter for statskassen i førstnævnte år i det omfang, kasserne vil have behov for udbetaling af a conto refusion. På grundlag af beregninger, foretaget under forudsætning af en gennemsnitlig ledighed på 2 pct. i året 1967-68, kan det anslås, at der i alt i dette år vil blive tale om udbetaling af 38,6 mill. kr. som a conto refusion.

Som en følge af lovforslagets gennemførelse vil der herefter på forslaget til finanslov for finansåret 1967-68 yderligere skulle søges følgende bevillinger:

Som indtægt:

Indbetaling af „statsandelen“ af kassernes formuer 204,8 mill. kr.

Som udgift:

Kommunernes andel af nævnte beløb, jfr. bemærkningerne til nærværende lovforslags § 3, stk. 2. 37,4 mill. kr.

A conto refusion 38,6 — 76,0 —

Nettoindtægt som følge af lovforslaget 128,8 mill. kr.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til lovforslagets § 1.

Til nr. 1.

Ændringen er en redaktionel følge af forslag nr. 3.

Til nr. 2.

Som anført i de indledende bemærkninger foreslås det, jfr. forslag nr. 3 ad § 12, stk. 5, at dagpenge for alle kategorier af medlemmer højst må udgøre $\frac{4}{5}$ af medlemmets hidtidige arbejdsfortjeneste pr. dag. I konsekvens heraf foreslås det, at der for et medlem, som ved at indtræde i flere arbejdsløshedskasser el. lign. sikrer sig en daglig pengehjælp, der overstiger $\frac{4}{5}$ af hans hidtidige arbejdsfortjeneste, skal ske nedskæring af dagpengene fra den anerkendte arbejdsløshedskasse, således at den samlede pengehjælp ikke overstiger denne grænse.

Til nr. 3.

Af systematiske årsager foreslås rækkefølgen af de lovbestemmelser, der nu først omhandler medlemsbidrag, derefter refusions- og tilskudsordning og sidst ydelser til medlemmer, ændret således, at ydelserne omtales først (i § 12). Derefter omtales i § 13 medlemsbidraget, hvis størrelse efter forslaget afhænger af de af kassen fastsatte dagpenge, og sidst, i §§ 14 og 15, fastlægges refusionssystemet.

Forslaget vedrørende § 12:

I stk. 1 foreslås det, jfr. de indledende bemærkninger, fastsat, at eneste ordinære understøttelsesform under ledighed er dagpenge.

De hidtidige regler om rejsehjælp, tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse og flyttehjælp foreslås bibeholdt i det væsentlige uforandret, jfr. forslaget til stk. 10-12, idet disse regler forudsættes optaget til overvejelse i forbindelse med den kommende revision af reglerne om arbejdsanvisning. Det foreslås dog allerede nu, at disse ydelser gøres obligatoriske for kasserne. Medlemmer af kasser,

som ikke hidtil har udbetalt ydelser af denne art, har i henhold til gældende lovs § 3, stk. 3, i et vist omfang kunnet få disse ydelser udbetalt af de offentlige arbejdsanvisningskontorer. Det findes imidlertid hensigtsmæssigt, at alle understøttelsesberettigede medlemmer af kasserne på dette punkt stilles ens.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 15, stk. 1 og 2, idet det dog foreslås at lade den hidtidige bestemmelse om, at understøttelse kan udbetales i naturalier, bortfalde.

Om stk. 3 henvises til de indledende bemærkninger. Det foreslås af praktiske grunde, at dagpenge skal fastsættes til beløb, delelige med 50 øre; det bemærkes, at det i stk. 4 foreslåede maksimumsbeløb for dagpenge ved regulering forhøjes eller nedsættes med 1 pct., 3 pct., 5 pct. o. s. v., d. v. s. med beløb på 0,50 kr., 1,50 kr., 2,50 kr. o. s. v.

Med hensyn til stk. 4 og 5 om dagpengenes maksimum og minimum, om regulering af maksimumsbeløbet og om den individuelle begrænsning af dagpengenes maksimum henvises til de indledende bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 6 svarer med redaktionelle ændringer til gældende lovs § 15, stk. 11, 3. punktum.

For at modvirke, at kasser med særlig lavt ledighedsniveau fastsætter dagpengene under maksimum og lavere, end hvad der harmonerer med lønniveauet i kassens område, foreslås i stk. 7 fastsat, at kassen først kan udbetale højere dagpenge, efter at der er forløbet et år efter vedtagelse herom, og efter at der i denne tid er betalt det til de højere dagpenge svarende højere medlemsbidrag.

Forslaget til stk. 8 er indsat under hensyn til, at Danmark ved sin tilslutning til I.L.O.-konvention (nr. 102) om minimumsnormer for social tryghed har forpligtet sig til at opfylde visse krav med hensyn til arbejdsløshedsunderstøttelsens størrelse.

Forslaget til stk. 9 svarer i sit princip til gældende lovs § 15, stk. 13, og har som sigte med en kort frist at bringe dagpengenes størrelse i overensstemmelse med medlemmets aktuelle indtægtsforhold. Forslaget er affattet således, at ændring af det medlemsbidrag, medlemmet skal betale, sker straks, når han skifter arbejde til et andet fagligt område med andet bidrag, medens ændring af dagpengene først sker efter den i forslaget nævnte frist.

Forslaget til stk. 10-12 svarer, jfr. herved bemærkningerne foran til stk. 1, i det væsentligste til gældende lovs § 15, stk. 9 a-c). Dog foreslås, at rejsehjælpens varighed begrænses til 3 dage ved rejse til overtagelse af arbejde andetsteds og til 6 dage, når det drejer sig om arbejdsløse medlem-

mer, som ønsker at rejse for at søge arbejde, samt at sidstnævnte hjælp højst kan ydes til et medlem 2 gange i et regnskabsår. Endvidere foreslås reglerne om tilskud til merudgifter ved dobbelt husførelse ændret på 2 punkter: For det første foreslås, at tidsrummet for tilskudets ydelse med arbejdsdirektørens samtykke kan udstrækkes ud over 6 måneder. Det forudsættes, at samtykke kun gives, når særlige omstændigheder taler derfor. For det andet foreslås, at den del af tilskudet, der hidtil er ydet pr. hjemmeværende barn, bortfalder, da en sådan beregning af tilskudet synes lidet motiveret. Tilskudet ydes efter gældende lov for tiden med 7,70 kr. pr. dag + 1,05 kr. pr. dag for hvert hjemmeværende barn. Tilskudet foreslås i stedet fastsat til 10 kr. pr. dag, reguleret efter de foreslåede bestemmelser i stk. 4.

Forslaget til stk. 13 svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 15, stk. 14.

Forslaget vedrørende § 13:

Om forslaget til stk. 1 henvises til de indledende bemærkninger.

I stk. 2 foreslås, at medlemsbidraget for bidragydende medlemmer af kasserne fastsættes til halvdelen af det for nydende medlemmer gældende bidrag. Der har ikke hidtil i loven været fastsat særlige regler om bidragydende medlemmers bidragsbetaling, men af hensyn til, at bidragydende medlemmer hurtigere end andre — men dog afhængig af bestemmelse herom i kassens vedtægter — opnår understøttelsesret efter optagelse som nydende medlem, jfr. gældende lovs § 16, stk. 3, findes det hensigtsmæssigt dels at foreslå et ensartet bidrag for alle bidragydende medlemmer, dels, jfr. forslag nr. 5 om ændret affattelse af § 16, stk. 3, at foreslå reglerne om ret til understøttelse efter overgang fra bidragydende til nydende medlemsret gjort ens for alle kasser.

Forslaget til stk. 3 a-c) svarer til bestemmelser i gældende lovs § 16, stk. 4 a-c). Det findes af systematiske grunde hensigtsmæssigt at placere reglerne om fritagelse for bidrag i umiddelbar tilknytning til reglerne om bidragenes størrelse, hvorved bemærkes, at kasserne ikke skal indbetale medlemsbidrag til statskassen for de medlemmer, der har bidragsfritagelse efter stk. 3.

Tilsvarende gælder medlemmer, som efter særlige lovbestemmelser er fritaget for medlemsbidrag til arbejdsløshedskasse under ophold på husholdningsskoler, folkehøjskoler m. v.

Forslaget til stk. 4 svarer til gældende lovs § 12, stk. 5.

Om forslaget til stk. 5 henvises til de indledende bemærkninger.

Forslaget til stk. 6 og 7 svarer til gældende lovs § 12, stk. 6 og 7.

Forslaget vedrørende § 14:

Om forslaget til stk. 1-3 samt 5-6 henvises til de indledende bemærkninger.

Forslaget til stk. 4 svarer til gældende lovs § 13, stk. 6.

Forslaget vedrørende § 15:

Forslaget til stk. 1 og 2 svarer i hovedsagen til bestemmelserne i gældende lovs § 14, stk. 1 og 2. Der er dog ved forslagets udformning taget hensyn til, at arbejdsdirektøren skal føre kontrol med beregningen af de medlemsbidrag, der af kasserne skal afregnes med statskassen ifølge forslaget til § 14, stk. 3.

Til nr. 4.

Der henvises til bemærkningerne til forslag nr. 6 og 7.

Til nr. 5.

Forslaget til § 16, stk. 3, svarer til gældende lovs § 16, stk. 3, dog med de ændringer, som er omtalt ad forslag nr. 3 vedrørende forslag til § 13, stk. 2.

Forslaget til stk. 4 svarer til bestemmelsen i gældende lovs § 16, stk. 4 a), sidste punktum.

Om forslaget til stk. 5, der indeholder regler om ventetid i tilfælde, hvor et medlem har haft en særlig stor arbejdsfortjeneste, henvises til de indledende bemærkninger om bortfald af ordinær ventetid. De gældende regler i § 16, stk. 6 og 7, er herefter overflødige.

Forslaget til § 16, stk. 6, svarer med redaktionelle ændringer til gældende lovs § 16, stk. 8.

Til nr. 6.

I forslaget til § 18 er samlet reglerne om bortfald af understøttelsesret, der nu findes dels i § 18, dels i § 15 A, stk. 1-5.

Efter reglerne i gældende lovs § 18 fastsætter hver enkelt kasse dels det maksimale dageantal, i hvilket der i et understøttelsesår kan udbetales understøttelse til medlemmerne, dels i hvor mange år den maksimale understøttelse kan udbetales til det enkelte medlem.

Hovedparten af de anerkendte arbejdsløsheds-kasser har fastsat disse maksima til henholdsvis 270 dage og 4 år.

Da det findes, at disse regler under hensyn til den i lovforslaget i øvrigt foreslåede ordning bør være ens for alle kasser, er det i stk. 1 og 2 foreslået, at de nævnte maksima generelt fastsættes til henholdsvis 270 dage og 4 år. I forslaget til

stk. 2 er tillige indeholdt en regel, som svarer til bestemmelsen i den gældende lovs § 18, stk. 3.

Reglerne i forslaget til stk. 3-6 svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i gældende lovs § 15 A, stk. 1-4. Dog foreslås det i stk. 3, at arbejdsbetingelserne fastsættes ens for alle kasser.

En til nugældende lovs § 15 A, stk. 5, svarende regel er udeladt, da den må anses for overflødig.

Der er alene foreslået sådanne ændringer i reglerne om understøttelsens maksimale udstrækning og om arbejdsbetingelserne, som findes nødvendig-gjort af de i øvrigt i lovforslaget foreslåede bestemmelser.

Der er således endnu ikke taget stilling til, om de nævnte regler, som blev gennemført under forhold med betydelig ledighed, kan anses for at være hensigtsmæssige under den nuværende beskæftigelsessituation, men spørgsmålet vil indgå i de overvejelser, der forestår i forbindelse med en gennemgribende teknisk revision af arbejdsløsheds-loven.

Til nr. 7.

Forslaget til § 19 svarer med redaktionelle ændringer til bestemmelserne i gældende lovs § 15 A, stk. 6-7.

Til nr. 8.

Forslaget er en redaktionel følge af forslaget til § 3 i nærværende lovforslag.

Til nr. 9.

Ændringen er en redaktionel følge af forslag nr. 4 og 6.

Til nr. 10.

Den omhandlede bestemmelse foreslås ophævet som overflødig.

Til nr. 11 og 12.

Ændringerne er redaktionelle følger af forslag nr. 3.

Til lovforslagets § 2.

Det foreslås, at ændringerne træder i kraft 1. april 1967, således at den ændrede refusionsordning får virkning fra og med kassernes regnskabsår 1967-68.

Om stk. 3 henvises til de indledende bemærkninger.

Til lovforslagets § 3.

Der henvises til de indledende bemærkninger. Forslaget i stk. 2 om, at en del af statskassens andel af kassernes formuer skal godskrives landets kommuner, svarer til bestemmelsen i den gældende arbejdsløshedslovs § 22, stk. 2, 2. punktum.

Til lovforslagets § 4.

Der henvises til de indledende bemærkninger.

Foreløbig betænkning afgivet den 29. oktober 1966 af Udvalget af 1964 om arbejdsløshedsforsikringen.

Udvalget blev nedsat ved arbejdsministeriets skrivelse af 9. april 1964.

Udvalget fik følgende sammensætning:
Amtmand S. Wechseltmann, Næstved, formand.

Udpeget af Arbejdsløshedskassernes Samvirke:

Hovedkasserer F. B. Simonsen, Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløshedskasse,

hovedkasserer Henry Nielsen, Malersvendenes Arbejdsløshedskasse, og forretningsfører Ernst Jensen, Arbejdsmændenes og Specialarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Udpeget af Landsorganisationen i Danmark, De samvirkende Fagforbund:

Hovedkasserer Kai Petersen, Landsorganisationen, og næstformand Johs. Berg, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Udpeget i fællesskab af Fællesrådet for danske Tjenestemand- og Funktionærorganisationer og Fællesrepræsentationen for Danske Arbejdsleder- og Tekniske Funktionærforeninger:

Kontorchef Georg Henriksen, Fællesrepræsentationen.

Udpeget af Dansk Arbejdsgiverforening:

Direktør, cand. polit. Arne Lund og underdirektør, cand. jur. P. Schade Poulsen, Dansk Arbejdsgiverforening.

Udpeget af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger:

Sekretær (nu redaktør) Kuno Bloch.

Udpeget af forvaltningsnævnet:

Kontorchef Bengt Bengtson, Forvaltningsnævnets sekretariat.

Udpeget af arbejdsdirektoratet:

Arbejdsdirektør H. Borreschmidt og kontorchef E. Sehested Rasmussen, arbejdsdirektoratet.

Udpeget af arbejdsministeren som økonomisk sagkyndig:

Professor, dr. polit. Poul Winding, handelshøjskolen.

I udvalgets sammensætning er herefter sket følgende ændringer:

Professor, dr. polit. Poul Winding afgik ved døden den 15. februar 1966.

I februar 1965 blev kontorchef (nu universitetsadministrator) Bengt Bengtson efterfulgt af kontorchef Olaf Johansen som forvaltningsnævnets repræsentant i udvalget. I januar 1966 blev hovedkasserer (nu næstformand i Landsorganisationen) Kai Petersen afløst af hovedkasserer Carl Rosenberg Jensen, Landsorganisationen, som den ene af Landsorganisationens repræsentanter i udvalget.

Som leder af udvalgets sekretariat blev udpeget fuldmægtig i arbejdsministeriet Carl Lange, der i oktober 1965 blev efterfulgt af fuldmægtig J. Stagaard, arbejdsministeriet. Til varetagelse af sekretariatsforretningerne blev desuden udpeget ekspeditionssekretær Aage W. Poulsen, arbejdsdirektoratet. Ekspeditionssekretær Poulsen afgik ved døden den 4. marts 1966. Endvidere blev udpeget sekretær (nu fuldmægtig) J. Nygård Hansen, arbejdsministeriet, der i september 1966 blev afløst af sekretær J. Gundersen, arbejdsministeriet. Herudover har revisor B. Knauerhase, arbejdsdirektoratet, ydet udvalget regnskabsmæssig bistand.

Kommissoriet blev i ovennævnte skrivelse angivet således:

„Der er i de senere år fra forskellige sider fremsat ønsker eller forslag om en række ændringer af principiel karakter i lovgivningen om arbejdsløshedsforsikringen. Det har i denne forbindelse været nævnt, at der er skævheder i forholdet mellem arbejdsløshedsforsikringen og andre sociale sikringsordninger. På baggrund heraf og under hensyn til, at arbejdsløshedsforsikringens tilpasning til forholdene på arbejdsmarkedet

og samfundsudviklingen i almindelighed ikke i en årrække har været gjort til genstand for en nøjere overvejelse, har regeringen besluttet under arbejdsministeriet at nedsætte et sagkyndigt udvalg. Udvalget vil navnlig have til opgave at fremkomme med en vurdering af, om den nuværende lovgivning er tilsvarende som et middel til at skabe social tryghed for lønmodtagerne, om forsikringens finansiering hviler på en rimelig byrdefordeling mellem lønmodtagere, arbejdsgivere og det offentlige og mellem lønmodtagerne indbyrdes, samt om forsikringsorganernes opbygning og funktioner imødekommer de krav, der i dag må stilles til effektivitet og smidighed. Udvalget skal fremkomme med sådanne forslag, som de principielle overvejelser måtte give anledning til, herunder særlig vedrørende følgende spørgsmål:

I) Forholdet mellem løn og forsikringsydelser.

Herunder vil der være at tage stilling til ydelsernes karakter og størrelse såvel som til principperne for regulering af ydelserne.

II) Begrænsningerne i lønmodtageres adgang til at oppebære ydelser fra forsikringen.

Herunder vil der være at tage stilling til begrænsningerne i retten til nydende medlemskab af arbejdsløshedskasserne, til kravene om forudgående beskæftigelse som betingelse for et medlems ret til ydelser, de gældende regler vedrørende begrænsninger i retten til ydelser og ydelsernes maksimale tidsmæssige udstrækning.

III) Spørgsmålet om karenstage.

IV) Reglerne om statens, kommunernes, arbejdsgivernes og de forsikredes tilskud eller bidrag til forsikringen.

V) Spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af forsikringsorganernes nuværende struktur.

VI) Spørgsmålet om de forskellige lønmodtagergrupperes uensartede bidrag til forsikringen.

Udvalget bør under sine overvejelser være opmærksom på de betragtninger med relation til arbejdsløshedsforsikringen, som er fremsat i betænkning afgivet den 6. december 1963 af det af arbejdsministeren den 22. oktober 1962 nedsatte udvalg vedrørende den danske arbejdsanvisnings struktur, funktioner og virkemidler.“

Arbejdsministeriet har efter udvalgets nedsættelse yderligere anmodet udvalget om

1) at inddrage i sine overvejelser et fra Landsorganisationen i Danmark, De samvirkende Fagforbund, fremsat ønske om, at reglerne i arbejdsløshedslovens § 17, stk. 1, nr. 1, jfr. arbejdsministeriets seneste bekendtgørelse af 18. juni 1964, om udelukkelse fra understøttelse i tilfælde af strejke og lockout, fremtidig ikke skulle finde anvendelse for så vidt angår blokade over for arbejdsgivere, der ikke har kunnet præstere udbetaling af tilgodehavende løn,

2) at inddrage i sine overvejelser spørgsmålet om, hvorvidt der måtte være anledning til i arbejdsløshedsloven at indsætte en bestemmelse om, at arbejdsdirektoratets afgørelser skal begrundes,

3) at inddrage i sine overvejelser en anmodning fra Almindelig dansk Gartnerforening om nedsættelse eller bortfald af det almindelige arbejdsgiverbidrag,

4) at have opmærksomheden henledt på, at de enkelte arbejdsløshedskassers ydelser er af en sådan størrelse, at de opfylder kravene i art. 66 i ILO-konvention nr. 102 om minimumsnormer for social tryghed,

5) at have opmærksomheden henledt på og eventuelt fremkomme med forslag angående et af justitsministeriet rejst spørgsmål om frikontingent for strafafsonere m. fl., der ved indsættelsen er medlemmer af en anerkendt arbejdsløshedskasse,

6) at inddrage i sine overvejelser spørgsmålet om aldersgrænsen (60 år) for optagelse i arbejdsløshedsforsikringen,

7) at inddrage i sine overvejelser spørgsmålet om ophævelse af arbejdsløshedsforsikringslovens § 4, stk. 9, hvorefter arbejdsministeren under visse omstændigheder kan pålægge tillidsmænd tvangsbøder,

8) at inddrage i sine overvejelser et i betænkning om familiepolitik (nr. 359 af maj 1964) stillet forslag om optagelse i en almindelig lovgivning om familiepolitiske ydelser af en bestemmelse om børnetilskud til arbejdsløshedsforsikrede under arbejdsløshedsperioder og

9) at udtale sig om Betænkning vedrørende de offentlige arbejdsanvisningskontorers geografiske områder (nr. 398 — 1965).

Herudover har udvalget fra arbejdsministeriet til orientering modtaget en række resolutioner, vedtaget på kongresser og delegeretmøder i fagforbund og arbejdsløshedskasser.

Udvalget havde efter sin nedsættelse en række almindelige drøftelser om de i kommissoriet angivne spørgsmål.

Folketingets udvalg om Forslag til lov om ændring i reguleringstidspunktet for arbejdsløshedsunderstøttelse i 1966 udtalte i sin den 3. februar 1966 afgivne betænkning (Folketingstidende 1965-66, tillæg B, sp. 269) bl. a. følgende: „Udvalget ønsker i øvrigt at give udtryk for det ønskelige i, at arbejdet i det nedsatte udvalg til behandling af en række principielle spørgsmål vedrørende arbejdsløshedsforsikringen fremskyndes mest muligt.“ På denne baggrund har nærværende udvalg ment at burde optage visse problemer, hvis løsning i særlig grad anses for påkrævet, til forlods behandling.

På grundlag af forhandlingerne i et herefter nedsat arbejdsudvalg, bestående af formanden samt af 2 af de af Arbejdsløshedskassernes Samvirke, de af Dansk Arbejdsgiverforening og de af arbejdsdirektoratet udpegede medlemmer af udvalget, enedes udvalget om en skitse til en midlertidig ordning af en del af de i kommissoriet

nævnte spørgsmål. Underretning herom blev givet arbejdsministeren ved skrivelse af 30. august 1966 (bilag 1).

Den i skitsen angivne ordning er herefter af det nævnte arbejdsudvalg udarbejdet i lovforslags form, nemlig som Forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Om forhøjelse af ydelser, ændring af tilskudsregler m. v.) (bilag 2), hvilket forslag er enstemmigt tiltrådt af udvalget, idet medlem af udvalget, kontorchef Georg Henriksen, dog har taget forbehold over for lovforslagets § 1, nr. 3, forslaget til § 14, stk. 6.

Medlem af udvalget, hovedkasserer Henry Nielsen, har på grund af sygdom ikke kunnet deltage i udvalgets afsluttende møde.

Efter afgivelsen af nærværende foreløbige betænkning står der for udvalget tilbage at overveje en del af de i kommissoriet angivne og senere tilkomne spørgsmål. Det er tillige udvalgets opfattelse, at arbejdsløshedsloven bør underkastes en gennemgribende teknisk revision, og at forslag hertil bør udarbejdes jævnsides med det forslag til ændring af lovens bestemmelser om arbejdsanvisning og kontrol med ledige medlemmer, som udvalget forudsætter udarbejdet til forelæggelse for folketinget inden udgangen af 1967.

København, den 29. oktober 1966.

Johs. Berg	K. Bloch	Borreschmidt	Georg Henriksen
C. Rosenberg Jensen	Ernst Jensen	Olaf Johansen	Arne Lund
P. Schade Poulsen		E. Schested Rasmussen	
F. B. Simonsen		Wechselmann (formand)	

J. Stagaard.

UDVALGET AF 1964
OM ARBEJDSLØSHEDSFORSIKRINGEN

København, den 30. august 1966.

Til arbejdsministeren.

Under en forhandling med udvalgets formand den 9. august 1966 har hr. arbejdsministeren udbedt sig en udtalelse fra udvalget om, hvorvidt der gennem de hidtil førte forhandlinger måtte være fremkommet resultater, som kan danne grundlag for afgivelse af betænkning, eller hvorvidt der dog er opnået enighed om de principielle retningslinier, hvorpå det videre arbejde i udvalget kan bygge.

I denne anledning skal udvalget oplyse følgende:

Udvalget har først generelt drøftet de spørgsmål, der er indeholdt i udvalgets kommissorium, jfr. arbejdsministeriets skrivelse af 9. april 1964.

Der er i udvalget enighed om, at samfundsforholdene har udviklet sig således, at der under arbejdsløshed ikke længere bør ydes en understøttelse, som blot tjener det formål at sikre den forsikrede og/eller hans familie mod en økonomisk katastrofe ved at skaffe ham netop det fornødne til dækning af de mest elementære behov. Når beskæftigelsen svigter, bør den forsikrede have krav på et beløb, der står i rimeligt forhold til den tabte arbejdsløn.

Der er ikke i udvalget fremkommet væsentlig kritik af den daglige administration, men der har været uenighed om, hvorvidt forsikringen er rationelt organiseret i de forhåndenværende 68 arbejdsløsheds-kasser, og der har navnlig været uenighed om arbejdsløsheds-kassernes funktion som arbejdsanvisningsorgan.

Fra arbejdsgiverside har man givet udtryk for, at Socialreformkommissionen er et bedre egnet forum end nærværende udvalg for drøftelse af det endelige sigte for korttidssydelsernes højde i forhold til lønnen samt for drøftelserne om, hvorvidt arbejdsløshedsforsikringen bør fortsætte i den nuværende form eller gøres obligatorisk for alle lønmodtagere og eventuelt administreres

sammen med de øvrige korttidssydelselser (dagpenge i sygdoms- og ulykkestilfælde).

Fra arbejdsgiverside har man imidlertid givet udtryk for, at arbejdsanvisningen og kontrollen med de arbejdsløse under alle omstændigheder nu må overgå til den offentlige arbejdsanvisning.

Arbejdsløsheds-kassernes Samvirkes repræsentanter i udvalget har givet udtryk for modstand mod tanken om at ændre selve forsikringssystemet. De har under forhandlingerne fremlagt en skitse til løsning af de forsikringsmæssige spørgsmål: Ydelserne, medlemsbidraget og statstilskudet. Efter at der var indledet en nærmere behandling af denne skitse i et arbejdsudvalg, har repræsentanterne for Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke under den forudsætning, at den af dem skitserede ordning kan gennemføres, erklæret sig villige til at arbejde for, at arbejdsanvisningen og kontrollen med de ledige fremtidig skal udøves af den offentlige arbejdsanvisning. Kassernes hovedkrav er en gennemførelse af princippet om, at understøttelsen skal udgøre en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Der er almindelig enighed i udvalget om at tilstræbe en forenkling af administrationen gennem ophævelse af de mange forskellige dagpengesatser, der i dag anvendes, samt af de hidtidige tillæg til understøttelsen (børnetillæg, huslejhjælp, brændselshjælp og juleunderstøttelse), ligesom de 3 årlige karensdage, som endnu kræves, af administrative grunde bør bortfalde.

Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke har ønsket, at der i løbet af 1 eller 2 år gennemføres en ordning, hvorefter erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste udbetales med 80 pct. af fagets gennemsnitsløn. Arbejdsgiverforeningens repræsentanter har modsat sig dette under henvisning til, at så høj en erstatning uvægerligt vil smitte af på socialforsikringens øvrige korttidssydelselser; ni-

veauet for disse ydelser bør efter arbejdsgivernes opfattelse fastlægges efter en indgående undersøgelse og overvejelse i Socialreformkommissionen.

Under drøftelserne har parterne fastholdt de ovenfor nævnte principielle standpunkter, og den enighed, der gennem forhandlingerne er opnået, strækker sig ikke videre end til at anbefale den nedenfor skitserede midlertidige løsning, som kan gennemføres ved lov med ret kort varsel. Denne løsning, som endnu ikke er udarbejdet i detaljer, går i hovedtrækkene ud på følgende:

Den af kasserne hidtil udøvede anvisningsvirksomhed og kontrol med ledige medlemmer overtages af de offentlige arbejdsanvisningskontorer. Udvalget skønner, at en sådan ændring kan finde sted pr. 1. april 1968; denne skæringsdato må fastsættes i loven.

Dagpengenes størrelse fastsættes af de enkelte arbejdsløshedskasser under hensyn til fagets årsløn.

Dagpengebeløbene kan dog ikke fastsættes til beløb mindre end 15 kr. pr. dag eller mere end 50 kr. pr. dag i en 6-dages uge. For ikke-forsørgere med under 15 års medlemsanciennitet kan dagpengesatsen ikke overstige 35 kr. før 1. april 1968. Understøttelsen kan aldrig overstige 80 pct. af den arbejdsløses hidtidige løn.

Medlemsbidraget fastsættes som angivet i det nævnte forslag fra Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke, således at bidraget står i et bestemt forhold til det af kassen fastsatte dagpengebeløb for medlemskredsen — eventuelt for de enkelte brancher. Det vil sige, at bidraget skal være det samme i alle kasser, der fastsætter samme dagpengesats. For dagpengesatsen 50 kr. regnes således med et årligt medlemsbidrag på 91 kr.

Den enkelte kasse fastsætter som hidtil et særligt medlemsbidrag til dækning af kassens administrationsudgifter.

Den foreslåede ændring af principperne for fastsættelse af medlemsbidrag vil betyde, at medlemsbidraget for nogle kassers vedkommende bliver lavere end i dag, medens bidraget i andre kasser bliver højere.

Når ordningen finansieres som her skitseret, vil de enkelte kasser ikke længere komme til selv at bære nogen økonomisk risiko. Man har imidlertid ikke på dette

grundlag fundet, at der nu bør stilles forslag om sammenslutning af arbejdsløsheds-kasser eller om at centralisere hele arbejdsløshedsforsikringen i een kasse. Men det er af repræsentanterne for Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke i udvalget fremhævet, at den skitserede ordning i sig bærer spiren til en sammenlægning af arbejdsløsheds-kasser inden for forskellige områder.

Hver enkelt kasse indbetaler til statskassen den del af kassens formue, som efter arbejdsløshedslovens § 22, stk. 2, skal indbetales til statskassen ved en kasses opløsning m. v. En opgørelse heraf er foretaget i henhold til § 4, stk. 4 i lov nr. 46 af 27. februar 1958. Der må herudover tages stilling til, på hvilken måde kasserne skal kunne disponere over den tilbageblevne del af deres formue.

Hvis understøttelsesudgifterne overstiger det samlede medlemsbidrag, dækkes underskuddet ved tilskud af statskassen; har det samlede medlemsbidrag overstøget udgifterne, indbetales forskellen til statskassen.

Det er en forudsætning for den skitserede ordning, at de enkelte kasser, som hidtil, skal kunne opgive statsanerkendelsen. Det kan forudses, at enkelte kasser vil benytte denne adgang, men det er af Arbejdsløsheds-kassernes Samvirkes repræsentanter i udvalget udtalt, at langt den største og i henseende til medlemstal betydeligste del af kasserne ønsker at bevare statsanerkendelsen og således deltage i udligningsordningen.

I tilknytning hertil bemærkes, at kassernes nuværende store medlemstal til en vis grad må tilskrives det forhold, at fagforbundene har pålagt deres medlemmer pligt til at være arbejdsløshedsforsikret. Det ville være uheldigt både samfundsmæssigt og rent økonomisk, om denne forsikringspligt bortfaldt, hvorved anføres, at kasserne ikke efter den skitserede ordning mere vil have nogen økonomisk interesse i opretholdelse af forsikringspligten.

For så vidt angår arbejdsgivernes bidrag til forsikringen er der i udvalget enighed om, at det med henblik på opretholdelse af en høj beskæftigelse ikke kan anses for hensigtsmæssigt at belaste produktionen med en forhøjelse af det nugældende arbejdsgiverbidrag.

Med hensyn til udgifterne ved det foreliggende forslag henvises til vedlagte bilag.

Den foran angivne skitse vil kunne danne grundlag for, at udvalget udarbejder et forslag til ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. for så vidt angår de hovedproblemer, som er omhandlet i udvalgets kommissorium.

Det står stadig tilbage at gennemgå en række detail- og rent tekniske spørgsmål i tilknytning til skitsen samt endvidere at overveje en del af de spørgsmål, som arbejds-

ministeriet efter udvalgets nedsættelse har bedt dette tage stilling til.

Det er tillige udvalgets opfattelse, at loven i det hele burde underkastes en gennemgribende teknisk revision, som det daglige arbejde i administrationen knapt nok levner tid til. Arbejdet hermed kan formentlig udføres, når den skitserede midlertidige ordning er udarbejdet i lovforslagsform.

P. u. v.

Wechselmann

J. Stagaard.

Underbilag til bilag 1.

**Bilag til skrivelse af 30. august 1966 fra udvalget af 1964 om
arbejdsløshedsforsikringen til arbejdsministeren.**

I vedhæftede tabeller er angivet de beregnede økonomiske konsekvenser af udvalgets skitse til ændringer i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. Beregningerne er foretaget på følgende grundlag:

Tablet 1.

1. Den gennemsnitlige *ledighed* var i året 1958-59 8,0 pct., i året 1964-65 1,9 pct. Som udtryk for ledigheden er i beregningerne anvendt de i de 2 år opgjorte antal understøttede dage. Der er ikke foretaget korrektion for, at der efter skitsen ikke skal gås karensdage, ej heller for, at ordinære karensdage i 1958-59 var 6 pr. år, men gennemgående kun 3 pr. år i 1964-65.
2. *Understøttelsesudgifterne* i kolonnerne betegnet A er med nævnte ledighedsgrundlag beregnet efter de pr. 1. april 1966 gældende gennemsnitlige understøttelsessatser i de enkelte kasser. I kolonnerne betegnet B er understøttelsesudgifterne beregnet med samme ledighedsgrundlag, men med anvendelse af dagpenge, der for hver kasse andrager 80 pct. af den for kassen udregnede dagløn, dog højst 50 kr. pr. dag for forsørgere samt ikke-forsørgere med over 15 års medlemstid og 35 kr. pr. dag for andre. Dagpengene for forsørgere er afrundet til nærmeste med 5 kr. delelige beløb; i 8 kasser andrager disse dagpenge herefter 45 kr. og i 2 kasser 40 kr. med et hertil svarende medlemsbidrag på henholdsvis 82 kr. og 72 kr.
3. *Tilskudsbeløbene* i kolonnerne A udgør samme procentdel — nemlig 65,6 pct. for 1958-59 og 42,3 pct. for 1964-65 — af de beregnede understøttelsesudgifter, som de faktiske refusioner og tilskud udgjorde af de faktiske understøttelsesudgifter i de 2 år; i refusionsprocenten for 1958-59 er der dog foretaget korrektion for senere ændringer i tilskudsreglerne. I kolonnerne B udgør tilskudsbeløbene forskellen mellem understøttelsesudgifterne og medlemsbidraget.
4. *Medlemsbidraget* er i kolonnerne A forskellen mellem understøttelsesudgifterne og det beregnede tilskud. I kolonnerne B er bidraget beregnet efter Arbejdsløshedskassernes Samvirke's forslag til medlemsbidrag, der, når dagpengene udgør 50 kr. pr. dag, sætter bidraget til 91 kr. årlig. Der er ved beregningerne anvendt det gennemsnitlige antal nydende medlemmer i de pågældende år (1958-59 ca. 704.000 og 1964-65 ca. 784.000 medlemmer), dog at der er foretaget fradrag som følge af tab ved ydelse af frikontingent (ca. 2,7 pct.).
5. *Arbejdsgivernes bidrag*, som i 1964-65 (og også i 1965-66) udgjorde ca. 40,5 mill. kr., er for 1958-59 på grundlag af det nugældende årsbidrag og den daværende arbejdsstyrke anslået til ca. 38,2 mill. kr. Arbejdsgivernes faktiske bidrag i pågældende år udgjorde 17,1 mill. kr. (efter en kort forinden stedfunden forhøjelse af årsbidraget fra 15 kr. til 38 kr., som endnu ikke havde fået fuld virkning).

Tablet 2.

Fordeling efter årsag af det efter skitsen fremkommende mertilskud er foretaget således: Forhøjelse af understøttelsessatserne alene er beregnet at medføre et mertilskud på 65,6 pct. for 1958-59 og 42,3 pct. for 1964-65 af merudgifterne til understøttelse, jfr. foran under punkt 3. Den øvrige del af tilskudsforøgelsen tilskrives den ændrede tilskudsordning.

Tabel 1.	1958-59 (gennemsnitlig ledighed: 8,0 pct.)				1964-65 (gennemsnitlig ledighed: 1,9 pct.)			
	A: Gældende lov		B: Skitsen		A: Gældende lov		B: Skitsen	
	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I	mill. kr.	III i pct. af I
I. Beregnet samlet understøttelse.....	507,8		719,3		142,8		200,7	
II. Tilskud efter gældende lov (kolonne A)	333,1		658,8		60,4		133,5	
Tilskud efter skitsen (kolonne B)								
III. Nødvendigt medlemsbidrag efter gældende lov (kolonne A)	174,7	34,4	60,5	8,4	82,4	57,7	67,2	33,5
Medlemsbidrag efter skitsen (kolonne B)								
	507,8		719,3		142,8		200,7	
Beløbene under II ville efter gældende lov blive fordelt således:								
Kommunerne.....	50,0		98,8		9,1		20,0	
Arbejdsgiverne.....	38,2		38,2		40,5		40,5	
Statskassen, resten.....	244,9		521,8		10,8		73,0	
	333,1		658,8		60,4		133,5	

Tabel 2.

(Mill. kr.)	1958-59	1964-65
Tilskud efter skitsen.....	658,8	133,5
Tilskud efter gældende lov.....	333,1	60,4
Mertilskud,	325,7	73,1
der skyldes:		
Forhøjede ydelser.....	138,8	24,5
Ændret tilskudsordning.....	186,9	48,6
	325,7	73,1